

ด่วนที่สุด
ที่ อส ๐๐๐๗(พก)/๕๑๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ศ18493
รับที่ : ๕768/60 ๑๖๖
วันที่ : 17 ม.ค. 60 เวลา : 13:54

สำนักงานอัยการสูงสุด
อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๑๖ มกราคม ๒๕๖๐

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองสวัสดิภาพบุคคลในครอบครัว พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ล) ๒๒๓ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๐

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้เสนอร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองสวัสดิภาพบุคคลในครอบครัว พ.ศ. ไปยังสำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อดำเนินการเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ภายในวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๐ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้แล้ว เห็นชอบด้วยในหลักการ แต่มีข้อสังเกตบางประการ ดังต่อไปนี้

๑. ร่างมาตรา ๑๕ (๕) ให้อำนาจศูนย์ส่งเสริมและคุ้มครองครอบครัวยื่นคำร้องหรือคำแถลงต่อศาลนั้น จะหมายถึงยื่นในนามของศูนย์ส่งเสริมและคุ้มครองครอบครัว หรือหมายถึงยื่นในนามของพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามร่างมาตรา ๒๙ หากยื่นในนามของพนักงานเจ้าหน้าที่ เห็นควรกำหนดให้ชัดเจนว่าร่างมาตรา ๑๕ (๕) อยู่ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติร่างมาตรา ๒๙

๒. ร่างมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง กำหนดให้พนักงานสอบสวนผู้รับแจ้งส่งสำเนาบันทึกการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษว่ามีการกระทำความผิดอาญาที่มีลักษณะน่าจะเป็นความรุนแรงในครอบครัว และสำเนาเอกสารที่เกี่ยวข้องเท่าที่มีตามแบบที่กรมกำหนดให้ศูนย์ส่งเสริมสถาบันครอบครัวโดยมิชักช้า เพื่อประเมินสภาพปัญหาและรวบรวมข้อเท็จจริงประกอบการร้องขอคุ้มครองสวัสดิภาพตามร่างมาตรา ๓๔ และเมื่อศูนย์ส่งเสริมสถาบันครอบครัวได้รับแจ้งตามร่างมาตรา ๒๘ หรือร่างมาตรา ๓๐ แล้ว ร่างมาตรา ๓๓ กำหนดให้ผู้อำนวยการ พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ที่ผู้อำนวยการมอบหมายรวบรวมข้อเท็จจริงเท่าที่มีใช้ประกอบในการยื่นคำร้องขอเป็นหนังสือหรือแถลงด้วยวาจาต่อศาลโดยมิชักช้า เพื่อให้ศาลพิจารณากำหนดมาตรการคุ้มครองสวัสดิภาพบุคคลในครอบครัว นั้น

สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า พนักงานอัยการเป็นบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมซึ่งมีอำนาจและหน้าที่ในการคุ้มครองป้องกันสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในคดีอาญาตามพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๒๓ (๑) ประกอบกับมาตรา ๑๔ (๒) ด้วย โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กและผู้หญิง ซึ่งสำนักงานอัยการสูงสุดมีอำนาจหน้าที่ทั้งในเชิงป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับเด็กและผู้หญิง ดังนั้น จึงควรกำหนดบทบัญญัติเพิ่มเติมในร่างมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง ให้พนักงานสอบสวนส่งสำเนาบันทึกการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษและสำเนาเอกสารที่เกี่ยวข้องให้พนักงานอัยการ สำนักงานคดีเยาวชนและครอบครัว ที่มีเขตอำนาจเหนือพื้นที่

ซึ่งการ ...

ซึ่งการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษได้กระทำลงด้วยอีกทางหนึ่ง เพื่อให้พนักงานอัยการเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำหน้าที่คุ้มครองและป้องกันสิทธิเสรีภาพและสวัสดิภาพของผู้ที่ได้รับผลจากการกระทำอันเป็นความรุนแรง

๓. ร่างมาตรา ๓๐ ที่กำหนดให้พนักงานสอบสวนส่งสำเนาเอกสารที่เกี่ยวข้องเท่าที่มีให้ศูนย์ส่งเสริมและคุ้มครองครอบครัวโดยมิชักช้า นั้น เอกสารในสำนวนการสอบสวนดังกล่าวเป็นเอกสารซึ่งมีข้อเท็จจริงอันเป็นข้อเท็จจริงที่สำคัญในอันที่จะนำสืบและพิสูจน์ความผิดของผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ หากมีการเปิดเผยหรือนำสืบในชั้นไต่สวนย่อมเป็นช่องทางให้มีการขคิดถ่ายและนำไปเปิดเผยอันมีผลกระทบต่อกระดำเนินคดีอาญาซึ่งจักมีการนำสืบในภายหลังได้ ประกอบกับมาตรการในการคุ้มครองสวัสดิภาพบุคคลในครอบครัวนั้นเป็นมาตรการที่จะออกใช้เพื่อป้องกันการกระทำซ้ำในลักษณะเดียวกันนั้นอีก แม้จะมีกรณีที่จะต้องบำบัดฟื้นฟูอยู่บ้างก็เป็นเรื่องที่จะพิจารณาเฉพาะผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการกระทำเท่านั้น มิใช่ นำเอาการกระทำซึ่งได้เกิดขึ้นแล้วและอยู่ในระหว่างพิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับความผิดทางอาญามาใช้โดยตรง ดังนั้นข้อมูลที่จะใช้ในการดำเนินการเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพบุคคลในครอบครัวน่าจะใช้ข้อมูลหลังเกิดเหตุการณ์กระทำหลัก ๆ อยู่สองประการ คือ จากการกระทำความผิดเป็นดังกล่าวเป็นผลก่อให้เกิดความเสียหายประการใดบ้าง เพื่อเป็นแนวทางในการบรรเทาผลร้าย บำบัด ฟื้นฟูผู้ถูกกระทำ และผู้กระทำการดังกล่าวจะกระทำการอันก่อให้เกิดให้เกิดความรุนแรงในครอบครัวต่อไปอีกหรือไม่เพื่อหาทางป้องกันมิให้เกิดการกระทำซ้ำอีกเท่านั้น

๔. ตามร่างมาตรา ๓๑ (๒) กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ยื่นคำร้องหรือคำแถลงด้วยวาจาเพื่อขอคุ้มครองสวัสดิภาพบุคคลในครอบครัวตามร่างมาตรา ๓๔ หรือดำเนินการอื่นใดตามคำสั่งศาล แม้พนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวจะมีสิทธิในอันที่จะยื่นคำร้องได้เพื่อประโยชน์ของผู้เสียหายก็ตาม และตามร่างมาตรา ๑๕ (๕) กำหนดให้กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวซึ่งเป็นนิติบุคคลจะมีสิทธิและอำนาจในอันที่จะยื่นคำร้องได้ดังกล่าวก็ตาม แต่กระบวนการในชั้นไต่สวนในอันที่ศาลจะให้คำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพจะต้องมีกระบวนการในการไต่สวนและการส่งเอกสารหลักฐาน การอ้างพยานหลักฐาน การนำพยานเข้าสืบ และการซักถามพยานเพื่อให้ศาลเห็นว่ามีความจำเป็นต้องใช้มาตรการคุ้มครองสวัสดิภาพได้ ทั้งในบางครั้งอาจมีคู่กรณียื่นคำร้องคัดค้านเข้ามาในคดีเป็นคดีมีข้อพิพาทซึ่งอาจจะมีข้อยุ่งยากซับซ้อน แต่ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้ผู้ใดเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นศาลได้ ฉะนั้น เมื่อรัฐมีบุคลากรที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาแทนรัฐได้อยู่แล้ว กล่าวคือพนักงานอัยการ จึงน่าจะให้พนักงานอัยการเป็นผู้ยื่นคำร้องและดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นศาลแทนได้อันจะเป็นประโยชน์ยิ่งกว่า

นอกจากนี้ ร่างมาตรา ๑๕ (๕) และร่างมาตรา ๓๑ (๒) น่าจะไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๗๒ วรรคสอง ซึ่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีสิทธิร้องขอต่อศาลเมื่อผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวไม่อยู่ในสภาพหรือวิสัยที่จะร้องขอได้

๕. ร่างมาตรา ๓๓ กำหนดให้ผู้อำนวยการ พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ที่ผู้อำนวยการมอบหมายยื่นคำร้องขอเป็นหนังสือหรือแถลงด้วยวาจาต่อศาลโดยมิชักช้า เพื่อให้ศาลพิจารณากำหนดมาตรการคุ้มครองสวัสดิภาพบุคคลในครอบครัวโดยตรงนั้น สมควรที่จะกำหนดหน้าที่ให้พนักงานอัยการเข้าไปตรวจสอบข้อเท็จจริงที่รวบรวมโดยผู้อำนวยการ พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ที่ผู้อำนวยการมอบหมายเพื่อกั่นกรองให้ละเอียดรอบคอบก่อนที่จะมีการยื่นคำร้องต่อศาล หากปรากฏว่าข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานที่เสนอมาเพียงพอที่จะยื่นคำร้องต่อศาลให้ใช้มาตรการคุ้มครองสวัสดิภาพตามร่างมาตรา ๓๔ แล้ว จึงกำหนดให้พนักงานอัยการเป็นผู้ยื่นคำร้องต่อศาลต่อไป ในกรณีที่ข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานยังไม่เพียงพอ

ก็สมควรที่จะกำหนดให้พนักงานอัยการมีคำสั่งให้ผู้อำนวยการ พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ที่ผู้อำนวยการ มอบหมาย ดำเนินการรวบรวมข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานเพิ่มเติมให้เพียงพอก่อนที่จะดำเนินการต่อไป

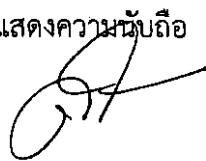
๖. ในเรื่องเขตอำนาจศาลที่จะพิจารณาคำร้องขอคุ้มครองสวัสดิภาพบุคคลในครอบครัวนั้น เมื่อพิจารณาตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๗๒ วรรคแรก บัญญัติให้ศาลเยาวชนและครอบครัวที่ผู้ถูกระทำความรุนแรงใน ครอบครัวมีถิ่นที่อยู่หรือมีภูมิลำเนาหรือศาลที่มูลคดีเกิดมีอำนาจที่จะพิจารณา แต่ตามร่างมาตรา ๓๓ วรรคสอง กำหนดให้ยื่นต่อศาลที่ผู้กระทำหรือผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวมีถิ่นที่อยู่หรือมีภูมิลำเนา หรือศาลที่มูลคดีดังกล่าวเกิดขึ้น เห็นว่าในเรื่องเขตอำนาจศาลดังกล่าวน่าจะให้มีบทบัญญัติให้สอดคล้องกับ มาตรา ๑๗๒ แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓

๗. เห็นควรเพิ่มเติมข้อความในมาตรา ๓๓ ลงในระหว่างวรรคสองกับวรรคสามเป็น วรรคสาม ดังนี้ “การกระทำความรุนแรงต่อบุคคลในครอบครัว ซึ่งเป็นความผิดที่โทษอาญา และเป็นคดีที่อยู่ใน เขตอำนาจศาลอื่นนอกจากศาลเยาวชนและครอบครัว เมื่อได้มีการดำเนินคดีอาญาในศาลอื่นดังกล่าวแล้ว ก็ให้ศาลนั้นมีอำนาจกำหนดมาตรการในการคุ้มครองสวัสดิภาพบุคคลในครอบครัวตามพระราชบัญญัตินี้ ได้ด้วย เว้นแต่ศาลเยาวชนและครอบครัวได้รับการร้องขอคุ้มครองสวัสดิภาพบุคคลในครอบครัวไว้ก่อนแล้ว”

ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๗๔ วรรคสาม บัญญัติว่า “คำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพตามวรรคหนึ่งให้เป็นที่สุด” ส่วนคำสั่งของศาลที่กำหนดใช้มาตรการคุ้มครองสวัสดิภาพ ตามร่างมาตรา ๓๔ มิได้บัญญัติให้เป็นที่สุดหรือไม่ ประการใด แต่คำสั่งของศาลซึ่งสั่งตามร่างมาตรา ๔๒ ประกอบร่างมาตรา ๔๑ (๑) แห่ง (ร่าง) พระราชบัญญัติ คุ้มครองสวัสดิภาพบุคคลในครอบครัว พ.ศ. ตามร่างมาตรา ๔๒ วรรคสอง กำหนดว่า “ผู้มีส่วนได้เสีย เกี่ยวกับคำสั่งของศาลตามวรรคหนึ่ง สามารถยื่นอุทธรณ์คำสั่งเป็นหนังสือภายใน ๓๐ วันนับแต่วันทราบคำสั่ง และให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์เป็นที่สุด” ซึ่งแย้งกันอยู่ เห็นควรบัญญัติไว้ให้มีลักษณะเดียวกัน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายนิติสิต ระเบียบธรรม)

รองอัยการสูงสุด ปฏิบัติราชการแทน

อัยการสูงสุด

สำนักงานวิชาการ

สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายพัฒนากฎหมาย

โทร. / โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๔๙๑

E-mail : dlaw@ago.go.th